

ЗАТВЕРДЖЕНО  
наказом № 87 від 01.09.2023  
Директор Поташнянської гімназії  
Бершадської міської ради  
\_\_\_\_\_ Наталія СОБОЛЄВА

# ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

*Поташнянської гімназії  
Бершадської міської ради  
Гайсинського району  
Вінницької області*

**на 2023/2024 навчальний рік**

СХВАЛЕНО  
на засіданні педагогічної ради закладу освіти  
Протокол №1 від 30.08.2023  
Голова педради  
\_\_\_\_\_ Наталія СОБОЛЄВА

## **ЗМІСТ**

|                                                                                                                                                                                              |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>I. ВСТУПНА ЧАСТИНА</b>                                                                                                                                                                    | <b>3</b>  |
| <b>II. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ</b><br>(В ГОДИНАХ) І ЙОГО РОЗПОДІЛ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ<br>НАВЧАННЯ                                                               | <b>6</b>  |
| <b>III. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗАКЛАДУ ОСВІТИ</b>                                                                                                                                                   | <b>9</b>  |
| <b>IV. ПЕРЕЛІК МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ТА</b><br><b>НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ВІДПОВІДНО ДО</b><br><b>ПЕРЕЛІКУ/ІНТЕГРОВАНИХ КУРСІВ, ВИЗНАЧЕНОМУ</b><br><b>НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ</b> | <b>28</b> |
| <b>V. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ</b>                                                                                                                                           | <b>31</b> |
| <b>VI. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ</b>                                                                                                                                                    | <b>33</b> |
| <b>VII. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА</b>                                                                                                                                                                | <b>36</b> |
| <b>VIII. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН</b>                                                                                                                                                                 | <b>39</b> |

## I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Метою Поташнянської гімназії Бершадської міської ради є забезпечення базової середньої освіти та всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення мети, тим самим призначення закладу, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених законами України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державними стандартами освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Базова середня освіта Поташнянської гімназії складає три рівні освіти, визначені нормативно-правовою базою України:

дошкільна освіта тривалістю три роки;

початкова освіта тривалістю чотири роки;

базова середня освіта тривалістю п'ять років.

У 2023/2024 навчальному році пріоритетними є такі напрями освітньої діяльності:

- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа»;
- впровадження у 5 - 6 класах нового Державного стандарту базової середньої освіти;
- організація освітнього процесу після вимушеного переривання його звичного перебігу, викликаного спочатку тривалими карантинами, потім – військовою агресією РФ на території нашої держави;
- посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції;
- просвіта з питань особистої безпеки;
- організація навчальної діяльності здобувачів освіти та способів побудови зворотного зв'язку в умовах очної, дистанційної, змішаної форм навчання;
- психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану.

Дана Освітня програма розроблена на 2023/2024 навчальний рік відповідно до:

- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- Санітарного регламенту для закладів дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України із змінами від 01.08.2022 №1371, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 квітня 2016 р. за №563/28693;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;

- Державного стандарту дошкільної освіти (затвердженого наказом МОН України від 12.01.2021 №33;
- Державних стандартів повної загальної середньої освіти:
- на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);
- на рівні базової середньої освіти:
- в 5-6 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898);
- в 7 – 9 класах – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392).

**Навчальні плани складені** відповідно до Типових навчальних планів:

- **для 1-2-х класів** – за Типовими освітніми програмами для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОІН України від 08.10.2019 р. № 1272 (Шиян Р.);
- **для 3-4-х класів** – за Типовими освітніми програмами для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОІН України від 08.10.2019 р. № 1273 (Шиян Р.);
- **для 5-6 х класів** – за Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом МОН України від 19.02. 2021 р. № 235, таблиця 1;
- **для 7-9-х класів** – за Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом МОІН України від 20.04.2018 № 405, таблиця 1.

Поташнянська гімназія – налічує 9 класів. У закладі навчається 100 учнів.  
Тип закладу: гімназія.

|               |   |    |   |   |    |    |    |    |    |                 |
|---------------|---|----|---|---|----|----|----|----|----|-----------------|
| Клас          | 1 | 2  | 3 | 4 | 5  | 6  | 7  | 8  | 9  | Всього<br>учнів |
| К-ть<br>учнів | 6 | 13 | 6 | 9 | 10 | 13 | 11 | 16 | 16 | 100             |

## II. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

## **(В ГОДИНАХ) І ЙОГО РОЗПОДІЛ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ**

### **І ступінь**

#### **Початкова освіта**

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

- Загальний обсяг навчального навантаження для 1 класу складає 805 годин/навчальний рік.
- Загальний обсяг навчального навантаження для 2 класу складає 840 годин/навчальний рік.
- Загальний обсяг навчального навантаження для 3 класу складає 875 годин/навчальний рік.
- Загальний обсяг навчального навантаження для 4 класу складає 875 годин/навчальний рік.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);
- математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;

- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Мовно-літературна освітня галузь в 1-2 класах реалізується через навчальний предмет «Українська мова», іншомовна освіта, як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі, представлена навчальним предметом «Англійська мова».

Математична освітня галузь реалізується через предмет «Математика». Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича, реалізується через інтегрований предмет «Я досліджую світ». Розподіл годин в рамках цього інтегрованого курсу розподіляється наступним чином:

мовно-літературна – 2 години,

математична - 1 година;

природнича, технологічна, інформатична, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4 для 1 класу, 4 – для 2 класу.

Мистецька галузь - через предмети «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво». Фізкультурна галузь реалізується через предмет «Фізична культура».

## **II ступінь**

### **Базова середня освіта**

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладу складає 6702,5 годин/навчальний рік, зокрема:

5 клас – 1015 годин/навчальний рік

6 клас – 1120 годин/навчальний рік

7 клас – 1085 годин/навчальний рік

8 клас – 1172,5 годин/навчальний рік

9 клас – 1225 годин/навчальний рік.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

-мови і літератури

-суспільствознавство

- мистецтво
- математика
- природознавство
- технології
- здоров'я і фізична культура

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Освітня галузь мови і літератури у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна мова (англійська)", «Зарубіжна література».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» в 5-7 класах та «Мистецтво» у 8-9 класах.

### **ІІІ. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗАКЛАДУ ОСВІТИ**

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Освітня програма початкової школи окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Поташнянської гімназії єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма I ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання: Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Постанови Кабінету Міністрів №87 від 21.02.2018 «Про затвердження державного стандарту початкової освіти»

Програма забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення, які будуть подані в рамках навчальних планів:

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Початкова освіта має такі цикли, як 1—2 і 3—4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із

- застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
  - інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
  - екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
  - інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
  - навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самотійно і в групі;
  - громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
  - культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
  - підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати

свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Компетентності здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями, які забезпечують формування всіх ключових компетентностей.

### **Освітня програма 1-2-х класів**

Учні 1-2-х класів навчатимуться за Типовою освітньою програмою (за редакцією Р.Б.Шияна), затвердженою наказами Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти», розробленою відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 (зі змінами).

В програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів всіх ключових компетентностей. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

З метою якісного засвоєння навчальних програм та формування ключових компетентностей, з варіативної складової навчального плану виділено по 1 годині на вивчення мовно-літературної та математичної освітніх галузей.

| Навчальні предмети                                                                                                  | Кількість годин на тиждень |        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|--------|
|                                                                                                                     | 1 клас                     | 2 клас |
| Інваріантна складова                                                                                                |                            |        |
| Українська мова                                                                                                     | 5                          | 5      |
| Іноземна мова (англійська )                                                                                         | 2                          | 3      |
| Математика                                                                                                          | 3                          | 3      |
| Я досліджую світ                                                                                                    | 7                          | 7      |
| Мистецтво : образотворче мистецтво                                                                                  | 1                          | 1      |
| Мистецтво : музичне мистецтво                                                                                       | 1                          | 1      |
| Фізична культура                                                                                                    | 3                          | 3      |
| Усього                                                                                                              | 19+3                       | 20+3   |
| Варіативна складова                                                                                                 | -                          | -      |
| Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять | 1                          | 1      |
| Індивідуальні заняття                                                                                               |                            |        |
| Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня                                                              | 20                         | 22     |
| Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)                      | 22+1                       | 23+1   |
| Кількість здобувачів освіти                                                                                         | 7                          | 13     |

### Освітня програма 3-4-х класів

Учні 3-4-х класів у 2023/2024 н.р. навчатимуться за Типовою освітньою програмою для учнів 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти, розробленою під керівництвом Р. Б. Шияна та затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743.

По одній годині варіативної частини навчального плану в 3-4 класах виділено на математичну освітню галузь.

| Назва навчального предмета/<br>інтегрованого курсу<br>Класи                                                                                      | Кількість<br>годин на тиждень |             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-------------|
|                                                                                                                                                  | 3 клас                        | 4 клас      |
| <i>Інваріантний складник</i>                                                                                                                     |                               |             |
| Українська мова                                                                                                                                  | 5                             | 5           |
| Іноземна мова                                                                                                                                    | 3                             | 3           |
| Математика                                                                                                                                       | 4                             | 4           |
| Я досліджую світ                                                                                                                                 | 7                             | 7           |
| Інформатика                                                                                                                                      | 1                             | 1           |
| Образотворче мистецтво                                                                                                                           | 1                             | 1           |
| Музичне мистецтво                                                                                                                                | 1                             | 1           |
| Фізична культура                                                                                                                                 | 3                             | 3           |
| <b>Усього</b>                                                                                                                                    | <b>22+3</b>                   | <b>22+3</b> |
| <i>Варіативний складник</i>                                                                                                                      |                               |             |
| Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей,<br>проведення індивідуальних консультацій та групових<br>занять                        | <b>1</b>                      | <b>1</b>    |
| Індивідуальні заняття                                                                                                                            |                               |             |
| Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з<br>бюджету (без урахування поділу на групи)                                                | 25                            | 25          |
| Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження<br>учня                                                                                        | 23                            | 23          |
| Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і<br>варіативної складових, що фінансується з бюджету ( з<br>урахуванням поділу класів на групи) | 26                            | 26          |
| Кількість здобувачів освіти                                                                                                                      | 6                             | 9           |

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;

- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного

та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного і здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

### **Освітня програма базової середньої освіти**

Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які заклад може надавати за батьківські кошти при їхньому бажанні.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом

навчальних планів та варіативної складової, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора закладу.

Учні 5-6-х класів у 2023/2024 н.р. навчатимуться за Типовою освітньою програмою для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235).

Учні 7– 9-х класів –за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405)

Освітня програма окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, визначає: загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів, рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів. У 8-9 класах вона використана на поглиблене (допрофільне вивчення української мови). Формування варіативної складової відбувалося за згодою батьків та на підставі побажань учнів. Навчальна програма затверджена МОН України.

### Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

| № з/п | Ключові компетентності      | Очікувані результати                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | Спілкування державною мовою | <b>Уміння:</b> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. |

|   |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                               | <p><b>Ставлення:</b> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 2 | Спілкування іноземними мовами | <p><b>Уміння:</b> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p><b>Ставлення:</b> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p> |
| 3 | Математична компетентність    | <p><b>Уміння:</b> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|   |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                                                           | <b>Навчальні ресурси:</b> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 4 | Основні компетентності у природничих науках і технологіях | <p><b>Уміння:</b> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>                                                                                                                                                                                                          |
| 5 | Інформаційно-цифрова компетентність                       | <p><b>Уміння:</b> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><b>Ставлення:</b> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>                                                                                                                                                           |
| 6 | Уміння вчитися впродовж життя                             | <p><b>Уміння:</b> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> моделювання власної освітньої траєкторії</p> |
| 7 | Ініціативність і підприємливість                          | <p><b>Уміння:</b> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності,</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|    |                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                              | <p>ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p><b>Ставлення:</b> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 8  | Соціальна і громадянська компетентності      | <p><b>Уміння:</b> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><b>Ставлення:</b> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання соціального змісту</p> |
| 9  | Обізнаність і самовираження у сфері культури | <p><b>Уміння:</b> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><b>Ставлення:</b> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 10 | Екологічна грамотність і здорове життя       | <p><b>Уміння:</b> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p> |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

| Наскрізна лінія                      | Коротка характеристика                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Екологічна безпека й сталий розвиток | Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Громадянська відповідальність        | Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень. |
| Здоров'я і безпека                   | Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я.                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Підприємливості і фінансова грамотність | Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів. |
|-----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проєктах; позакласну навчальну роботу.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

#### Навчальний план 5 – 6 класів

| Освітня галузь                    | Предмети та інтегровані курси                         | Кількість годин на тиждень у класах |        |       |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------|-------|
|                                   |                                                       | 5 клас                              | 6 клас | Разом |
| Мовно-літературна                 | Українська мова                                       | 4                                   | 4      | 8     |
|                                   | Українська література                                 | 2                                   | 2      | 4     |
|                                   | Зарубіжна література                                  | 1,5                                 | 1,5    | 3     |
|                                   | Іноземна мова                                         | 3,5                                 | 3,5    | 7     |
| Математична                       | Математика                                            | 5                                   | 5      | 10    |
| Природнича                        | Інтегрований курс «Пізнаємо природу»                  | 2                                   | 2      | 4     |
|                                   | Географія                                             | -                                   | 2      | 2     |
| Соціальна і здоров'язбережувальна | Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»     | 1                                   | 1      | 2     |
|                                   | Вчимося жити разом                                    | 0,5                                 | 0,5    | 1     |
| Громадянська та історична         | Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство» | 1                                   | 2      | 3     |
| Інформативна                      | Інформатика                                           | 1,5                                 | 1,5    | 3     |
| Технологічна                      | Технології                                            | 2                                   | 2      | 4     |
| Мистецька                         | Інтегрований курс «Мистецтво»                         | 2                                   | 2      | 4     |
| Фізична культура                  | Фізична культура                                      | 3                                   | 3      | 6     |

|                                                                                                                                        |  |      |      |             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------|------|-------------|
| Разом (без фізичної культури) + фізична культура                                                                                       |  | 26+3 | 29+3 | <b>55+6</b> |
| Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять |  |      |      |             |
| Гранично допустиме навантаження                                                                                                        |  | 28   | 31   | <b>59</b>   |
| Всього (без фізичної культури)+ фізична культура; без урахування поділу класів на групи                                                |  | 26+3 | 29+3 | <b>55+6</b> |
| Кількість здобувачів освіти                                                                                                            |  | 10   | 13   |             |

Години навчальних предметів, що виражаються дробовим числом викладатимуться так:

5 клас - англійська мова у I семестрі 4 години, у II – 3 години;

- інформатика у I семестрі 1 година, у II – 2 години;
- зарубіжна література у I семестрі 1 година, у II – 2 години;
- вчимося жити разом у I семестрі 1 година.

6 клас - англійська мова у I семестрі 3 години, у II – 4 години;

- інформатика у I семестрі 2 години, у II – 1 година;
- зарубіжна література у I семестрі 2 години, у II – 1 година;
- вчимося жити разом у II семестрі 1 година.

#### Навчальний план 7-9 класів

| Освітні галузі    | Предмети              | 7 клас | 8 клас | 9 клас | Разом        |
|-------------------|-----------------------|--------|--------|--------|--------------|
|                   |                       | (11)   | (16)   | (16)   |              |
| Мови і літератури | Українська мова       | 2,5    | 2+2    | 2+2    | <b>6,5+4</b> |
|                   | Українська література | 2      | 2      | 2      | <b>6</b>     |

|                                                                                 |                        |      |            |          |              |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------|------------|----------|--------------|
|                                                                                 | Іноземна мова          | 3    | 3          | 3        | 9            |
|                                                                                 | Зарубіжна література   | 2    | 2          | 2        | 6            |
| Суспільствознавство                                                             | Історія України        | 1    | 1,5        | 1,5      | 4            |
|                                                                                 | Всесвітня історія      | 1    | 1          | 1        | 3            |
|                                                                                 | Основи правознавства   | -    | -          | 1        | 1            |
|                                                                                 |                        |      |            |          |              |
| Мистецтво*                                                                      | Музичне мистецтво      | 1    | -          | -        | 1            |
|                                                                                 | Образотворче мистецтво | 1    | -          | -        | 1            |
|                                                                                 | Мистецтво              | -    | 1          | 1        | 2            |
| Математика                                                                      | Математика             | -    | -          | -        | -            |
|                                                                                 | Алгебра                | 2    | 2          | 2        | 6            |
|                                                                                 | Геометрія              | 2    | 2          | 2        | 6            |
| Природознавство                                                                 | Природознавство        | -    | -          | -        | -            |
|                                                                                 | Біологія               | 2    | 2          | 2        | 6            |
|                                                                                 | Географія              | 2    | 2          | 1,5      | 5,5          |
|                                                                                 | Фізика                 | 2    | 2          | 3        | 7            |
|                                                                                 | Хімія                  | 1,5  | 2          | 2        | 5,5          |
| Технології                                                                      | Трудове навчання       | 1    | 1          | 1        | 3            |
|                                                                                 | Інформатика            | 1    | 2/2        | 2/2      | 5+4          |
| Здоров'я і фізична культура                                                     | Основи здоров'я        | 1    | 1          | 1        | 3            |
|                                                                                 | Фізична культура**     | 3    | 3          | 3        | 9            |
| Разом                                                                           |                        | 28+3 | 28,5/2+3+2 | 30/2+3+2 | 99,5 +4      |
| Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації |                        |      |            |          |              |
| Гранично допустиме навчальне навантаження                                       |                        | 32   | 33         | 33       |              |
| <b>Всього (без урахування поділу класів на групи)</b>                           |                        | 28+3 | 30,5/2+3   | 32/2+3   | <b>103,5</b> |

По 2 години у 8-9 класах взято на поглиблене вивчення української мови.

Години навчальних предметів, що виражаються дробовим числом викладатимуться так:

7 клас - українська мова у I семестрі 3 години, у II – 2 години;

- хімія у I семестрі 1 година, у II – 2 години.

8 клас – історія України у I семестрі 2 години, у II – 1 година.

9 клас – історія України у I семестрі 1 година, у II – 2 години;

- географія у I семестрі 2 години, у II – 1 година.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти окреслені у Державному стандарті базової середньої освіти та спрямовані на формування таких ключових компетентностей учнів.

| №з/п | Ключові компетентності | Компоненти |
|------|------------------------|------------|
|------|------------------------|------------|

|   |                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами | <b>Уміння:</b> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.<br><b>Ставлення:</b> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. <b>Навчальні ресурси:</b> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 2 | Спілкування іноземними мовами                                | <b>Уміння:</b> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. <b>Ставлення:</b> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. <b>Навчальні ресурси:</b> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти. |
| 3 | Інформаційно - цифрова компетентність                        | <b>Уміння:</b> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. <b>Ставлення:</b> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. <b>Навчальні ресурси:</b> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|   |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---|-----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4 | Математична компетентність                                | <b>Уміння:</b> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. <b>Ставлення:</b> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. <b>Навчальні ресурси:</b> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації |
| 5 | Основні компетентності у природничих науках і технологіях | <b>Уміння:</b> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. <b>Ставлення:</b> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. <b>Навчальні ресурси:</b> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 6 | Уміння вчитися впродовж життя                             | <b>Уміння:</b> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. <b>Ставлення:</b> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. <b>Навчальні ресурси:</b> моделювання власної освітньої траєкторії                                                                                                               |
| 7 | Ініціативність і підприємливість                          | <b>Уміння:</b> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. <b>Ставлення:</b> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. <b>Навчальні ресурси:</b> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)                                                                                                                                          |

|    |                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8  | Соціальна і громадянська компетентності      | <b>Уміння:</b> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. <b>Ставлення:</b> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. <b>Навчальні ресурси:</b> завдання соціального змісту |
| 9  | Обізнаність і самовираження у сфері культури | <b>Уміння:</b> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). <b>Ставлення:</b> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. <b>Навчальні ресурси:</b> математичні моделі в різних видах мистецтва                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 10 | Екологічна грамотність і здорове життя       | <b>Уміння:</b> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. <b>Ставлення:</b> усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. <b>Навчальні ресурси:</b> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя                                                             |

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та

реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних.

Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

**IV. ПЕРЕЛІК МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ТА  
НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ВІДПОВІДНО ДО  
ПЕРЕЛІКУ/ІНТЕГРОВАНИХ КУРСІВ, ВИЗНАЧЕНОМУ  
НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ**

5-6 класи

| №<br>з/п | Назва курсу                                                                            | Назва програми                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1        | Українська мова.<br>5–6 класи<br>(адаптаційний цикл)                                   | Модельна навчальна програма «Українська мова. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.)                                                                                        |
| 2        | Українська література<br>5-6 класи<br>(адаптаційний цикл)                              | «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М.)                                                                            |
| 3        | Математика.<br>5–6 класи (адаптаційний цикл)                                           | Модельна навчальна програма «Математика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор: Істер О.С.)                                                                                                                                                                |
| 4        | Інформатика.<br>5–6 класи (адаптаційний цикл)                                          | Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)                                                                                                                |
| 5        | Інтегрований курс<br>«Пізнаємо природу».<br>5–6 класи (адаптаційний цикл)              | Модельна програма " Пізнаємо природу" ( авт.Коршевніук Т.В.)                                                                                                                                                                                                                   |
| 6        | Інтегрований курс<br>«Здоров’я, безпека та добробут».<br>5–6 класи (адаптаційний цикл) | Модельна навчальна програма «Здоров’я, безпека та добробут. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Шиян Р.Б.)                                                                                                                         |
| 7        | Технології. 5–6 класи<br>(адаптаційний цикл)                                           | Модельна навчальна програма "Технології 5-клас" для закладів загальної освіти ( автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.)                                                                                                              |
| 8        | Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи<br>(адаптаційний цикл)                    | Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.)                                                                            |
| 9        | Зарубіжна література<br>5-6 класи<br>(адаптаційний цикл)                               | Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Турияниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.) |
| 10       | Англійська мова<br>5-9 клас                                                            | Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.)                                |

|    |                                         |                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 11 | Фізична культура<br>(адаптаційний цикл) | Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоець Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Дерев'янко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші) |
| 12 | Мистецтво<br>(адаптаційний цикл)        | Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Кондратова Л., Федун С., Чорний О.)                                                                                                |

### 7-9 класи

- 1) Українська мова. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- 2) Українська мова. 8 – 9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української мови (за редакцією С. О. Карамана)
- 3) Українська література. 5–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- 4) Всесвітня історія. 7–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698
- 5) Історія України. 7–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698
- 6) Математика. 5 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- 7) Фізика. 7 – 9 класи. Начальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- 8) Хімія. 7 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- 9) Біологія. 6 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- 10) Інформатика. 5 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- 11) Іноземні мови. 5 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- 12) Географія. 6 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698

- 13) Зарубіжна література. 6 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698
- 14) Мистецтво. 5 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- 15) Трудове навчання. 5 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
- 16) Основи здоров'я. 6 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698
- 17) Фізична культура. 6 – 9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698
- 18) Основи правознавства. 9 клас. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698

## **V. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

Відповідно до законів України "Про освіту" та «Про повну загальну середню освіту» навчальний рік розпочнеться 1 вересня святом «День знань» і буде завершено не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття у 2023/2024 н.р. організуватимуться за семестровою системою:

I семестр 01.09 – 29.12.2023

II семестр 15.01 – 31.05.2024

Впродовж навчального року для учнів будуть проведені канікули:

- осінні 30.10 – 05.11.2023
- зимові 30.12 – 14.01.2024
- весняні 23.03 – 31.03.2024

Додаткові канікули або перенесення термінів канікул у закладі можливі з наступних причин: низька температура повітря – мінус 25 градусів за шкалою Цельсія для початкової ланки; мінус 28 градусів – для середньої ланки.

Низька температура у навчальних класах. При температурі повітря в навчальних приміщеннях нижче +16 градусів проводити заняття забороняється.

Карантин і перевищення порогу захворюваності. Карантин може бути оголошений в закладі при перевищенні епідемічного порогу захворюваності в 25% від загальної кількості учнів.

Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій заклад загальної середньої освіти прийматиме самостійно.

П'ятиденний робочий тиждень.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі в очному форматі. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації.

Освітній процес у закладі для 5 дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються у 3-6 інклюзивних класах, організовуються відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу дітей з ООП у 2023/2024 н.р.» .

Вчителі та асистенти вчителів, які навчають даних дітей забезпечують здобуття ними освіти, створюючи всі необхідні умови для реалізації їх індивідуальних програм розвитку, що розроблені та затвердженні на засіданнях команд психолого-педагогічного супроводу. При календарному плануванні педагоги мають забезпечити адаптацію та модифікацію програм із предметів, що вивчаються даними учнями. Адміністрація закладу вживатиме заходів для надання їм необхідних корекційно-розвиткових послуг.

Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до чинного законодавства та рекомендацій МОН. Зокрема у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших

сигналів оповіщення при очному режимі організації освітнього процесу вчитель, який веде урок (або класний керівник під час перерви) здійснюють переривання освітнього процесу та організовують переміщення учасників освітнього процесу в укриття (ПРУ) і забезпечують перебування в них до закінчення тривоги. Якщо сигнал тривоги оголошений за 30 хвилин до початку занять, діти залишаються вдома. А при відміні його протягом 1 години після оголошення, учні приходять на заняття з дому. Освітній процес при цьому за рішенням дирекції коригується.

Під час повітряної тривоги батьки можуть забрати з укриття своїй дітей. За письмовим доручення батьків дітей можуть забирати і інші члени родини або дорослі. Відповідальність за безпеку дітей у даному випадку несуть особи, що їх супроводжують.

Педагогічні працівники закладу забезпечують організацію безпечного, комфортного, інклюзивного, розвиваючого освітнього середовища та здійснюють заходи, спрямовані на попередження фізичного та психологічного травмування вихованців.

Керівник закладу несе персональну відповідальність за організацію захисту всіх учасників освітнього процесу, які перебувають у закладі під час освітнього процесу.

Уроки у 1- 9 класах розпочинаються о 8 год 30 хв. О 9:00 год проводиться хвилина мовчання.

| 1 клас              | 2-4 класи           | 5-9 класи           |
|---------------------|---------------------|---------------------|
| 1 ур. 8.30 – 9.05   | 1 ур. 8.30 – 9.10   | 1 ур. 8.30 – 9.15   |
| 2ур. 9.20 – 9.55    | 2ур 9.25 – 10.05    | 2ур 9.25– 10.10     |
| 3 ур. 10.25 – 11.00 | 3 ур. 10.25 – 11.05 | 3 ур. 10.20 – 11.05 |
| 4 ур. 11.15 – 11.50 | 4 ур. 11.20 – 12.00 | 4 ур. 11.25 – 12.10 |
| 5 ур. 12.05– 12.40  | 5 ур. 12.15 – 12.55 | 5 ур. 12.20 – 13.05 |
|                     | 6 ур. 13.10 – 13.50 | 6 ур. 13.15 – 14.00 |
|                     |                     | 7 ур. 14.10 – 14.55 |
|                     |                     | 8 ур. 15.05 – 15.50 |

## VI. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання Реформування загальної середньої

освіти спрямоване на переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня, на навчання його Самостійно оволодівати новими знаннями, на формування функціональних (пов'язані зі сферою знань, умінням оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом), мотиваційних (пов'язані з інтересами, індивідуальним вибором особистості) та соціальних (пов'язані з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства) компетентностей. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання як складової освітнього процесу.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;
- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13 .07. 2021 р. № 813;
- Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. № 289 (чинні для 5 – 6 класів);
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (чинні для 7 – 9 класів); Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 7 – 11 класів);
- Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

У 1 – 4 класах відповідно до Державного стандарту початкової освіти здійснюватиметься формувальне і підсумкове оцінювання, керуючись Методичними рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти.

Оцінювання учнів 5-6 класів у 2023/2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 1.04.2022 № 289. Ці

рекомендації розроблені для учнів 5 – 6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти. Оцінювання результатів навчання учнів 5 класів здійснюється з використанням 12-бальної системи (шкали), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання визначеною законодавством, результати такого оцінювання відображаються у Свідоцтві досягнень. Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класи з предметів/інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне (не поурочне) та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Під час формувального оцінювання важливо формувати в учнів 5 – 6 класів вміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання. Тематичне оцінювання здійснюватиметься на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються. Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень. Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри. Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496; пункти 9, 10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07. 2015 р. № 762 (зі змінами). Облік результатів тематичного, семестрового, річного оцінювання, оцінювання груп результатів навчання проводиться в класному журналі в окремих колонках без дати.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, педагогічною радою визначено адаптаційний період у вересні-жовтні впродовж якого не здійснюється поточне та/або тематичне оцінювання учнів 5 класу, при цьому застосовувати вербальну характеристику з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі).

Оцінювання учнів 7 – 9 класів у 2023-2024 навчальному році здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного

журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу.

## VII . МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА

Випускник Поташнянської гімназії це:

- цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне заклад. Стоячи на порозі великих змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в ХХІ століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

До ключових компетентностей, визначених Новою школою і педагогічною радою закладу належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати

припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, заклад, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

**VIII. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**  
**(інваріантна складова)**  
**Поташнянської гімназії на 2023/2024 н. р.**

| № П/П<br>Навчальний предмет |                       | 1   | 2   | 3   | 4   | Всього | 5   | 6   | 7   | 8      | 9    | Всього  | Всього по класах |
|-----------------------------|-----------------------|-----|-----|-----|-----|--------|-----|-----|-----|--------|------|---------|------------------|
|                             |                       | 7   | 12  | 6   | 9   | 44     | 10  | 13  | 11  | 16     | 16   | 56      | 100              |
| 1                           | Українська мова       | 5+2 | 5+2 | 5+2 | 5+2 | 28     | 4   | 4   | 2,5 | 2      | 2    | 14,5    | 42,5             |
| 2                           | Українська література |     |     |     |     |        | 2   | 2   | 2   | 2      | 2    | 10      | 10               |
| 3                           | Зарубіжна література  |     |     |     |     |        | 1,5 | 1,5 | 2   | 2      | 2    | 9       | 9                |
| 4                           | Англійська мова       | 2   | 3   | 3   | 3   | 11     | 3,5 | 3,5 | 3   | 3      | 3    | 16      | 27               |
| 5                           | Математика            | 3+1 | 3+1 | 4+1 | 4+1 | 18     | 5   | 5   |     |        |      | 10      | 28               |
| 6                           | Алгебра               |     |     |     |     |        |     |     | 2   | 2      | 2    | 6       | 6                |
| 7                           | Геометрія             |     |     |     |     |        |     |     | 2   | 2      | 2    | 6       | 6                |
| 8                           | Інформатика           |     | 1   | 1   | 1   | 3      | 1,5 | 1,5 | 1   | 2/2    | 2/2  | 8/4     | 11/4             |
| 9                           | Історія України       |     |     |     |     |        | 1   | 2   | 1   | 1,5    | 1,5  | 7       | 7                |
| 10                          | Всесвітня історія     |     |     |     |     |        |     |     | 1   | 1      | 1    | 3       | 3                |
| 11                          | Основи правознавства  |     |     |     |     |        |     |     |     |        | 1    | 1       | 1                |
| 12                          | Природознавство/ЯДС   | 4   | 4   | 4   | 4   | 16     | 2   | 2   |     |        |      | 4       | 20               |
| 13                          | Географія             |     |     |     |     |        |     | 2   | 2   | 2      | 1,5  | 7,5     | 7,5              |
| 14                          | Біологія              |     |     |     |     |        |     |     | 2   | 2      | 2    | 6       | 6                |
| 15                          | Фізика                |     |     |     |     |        |     |     | 2   | 2      | 3    | 7       | 7                |
| 16                          | Хімія                 |     |     |     |     |        |     |     | 1,5 | 2      | 2    | 5,5     | 5,5              |
| 17                          | Музичне мистецтво     | 1   | 1   | 1   | 1   | 4      | 1   | 1   | 1   |        |      | 3       | 7                |
| 18                          | Мистецтво             |     |     |     |     |        |     |     |     | 1      | 1    | 2       | 2                |
| 19                          | Образотворче м-во     | 1   | 1   | 1   | 1   | 4      | 1   | 1   | 1   |        |      | 3       | 7                |
| 20                          | Фізична культура      | 3   | 3   | 3   | 3   | 12     | 3   | 3   | 3   | 3      | 3    | 15      | 27               |
| 21                          | Основи здоров'я       |     |     |     |     |        | 1,5 | 1,5 | 1   | 1      | 1    | 6       | 6                |
| 22                          | Захист України        |     |     |     |     |        |     |     |     |        |      |         |                  |
| 23                          | Трудове навчання      |     |     |     |     |        |     |     | 1   | 1      | 1    | 3       | 3                |
| 24                          | Технології            |     |     |     |     |        | 2   | 2   |     |        |      | 4       | 4                |
| РАЗОМ                       |                       | 22  | 24  | 25  | 25  | 96     | 29  | 32  | 31  | 31,5/2 | 33/2 | 156,5/4 | 252,5/4          |

## НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

(варіативна складова)

Поташнянської гімназії на 2023/2024 н. р.

|   |                 | 1 | 2 | 3 | 4 | Всього | 5 | 6 | 7 | 8               | 9               | Всього | Всього |
|---|-----------------|---|---|---|---|--------|---|---|---|-----------------|-----------------|--------|--------|
| 1 | Українська мова | 1 |   |   |   | 1      |   |   |   | 2 (погл. вивч.) | 2 (погл. вивч.) | 4      | 5      |
| 2 | Математика      |   | 1 | 1 | 1 | 3      |   |   |   |                 |                 |        | 3      |
|   | <b>ВСЬОГО</b>   | 1 | 1 | 1 | 1 | 4      |   |   |   | 2               | 2               | 4      | 8      |